

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 29.4.2009
COM(2009) 210 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

**относно отговора по докладите на експертните групи за последваща оценка на
Шеста рамкова програма**

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ

относно отговора по докладите на експертните групи за последваща оценка на Шеста рамкова програма

1. ОБЩ КОНТЕКСТ

Решенията относно 7-та Рамкова програма за научни изследвания¹ (ЕО и Евратом) предвиждат да бъде извършена оценка в срок от две години след приключването ѝ. Последващата оценка на РП6 (2002—2006 г.) беше извършена от 13-членна експертна група под ръководството на професор Ernst Rietschel, председател на Асоциацията Лайбниц. Оценката имаше за цел да оцени обосновката, изпълнението и постиженията на РП6 и се основаваше на масив от данни². Констатациите и препоръките на конкретните оценки на преките дейности на СИЦ и научните изследвания по ТИО бяха докладвани на експертната група.

И двете рамкови програми включват т. нар. преки дейности, които представляват научноизследователски и развойни дейности, извършвани от Съвместния изследователски център (СИЦ) на Европейската комисия. СИЦ и неговият управителен съвет създадоха група от експерти под председателството на сър David King³, която представи своя доклад през септември 2008 г. Въпреки че службите на Комисията вече реагираха⁴ на констатациите на този доклад, подкрепяйки в общи линии направените препоръки, Комисията счита за полезно в контекста на общата оценка на цялата РП6 да привлече вниманието върху този конкретен доклад от оценката на СИЦ, която Комисията разглежда като референтна оценка на СИЦ (виж приложението).

Последващата оценка на тематичната приоритетна област „Технологии на информационното общество (ТИО)“ от РП6 беше извършена от експертна група под председателството на г-н Esko Aho. Комисията приветства доклада и публикува първите си реакции по препоръките от съобщението⁵ до заинтересованите институции

---

¹ Решение № 1982/2006/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно Седмата рамкова програма на Европейската Общност за научни изследвания, технологично развитие и демонстрационна дейност (2007-2013); 2006/970/Евратом: Решение на Съвета от 18 декември 2006 г. относно Седмата рамкова програма на Европейската общност за атомна енергия (Евратом) за дейности в областта на ядрените изследвания и обучение (2007–2011 г.)

² Допълнителни подробности за данните и метода, използвани от експертната група за оценка на РП6, могат да бъдат намерени в доклада от оценката на адрес http://ec.europa.eu/research/reports/2009/pdf/fp6_evaluation_final_report_en.pdf

³ Последваща оценка, преки дейности на Съвместния изследователски център в 6-тата Рамкова програма (2002—2006 г.), окончателен доклад, септември 2008 г.

⁴ Последваща оценка на преките дейности по Шеста рамкова програма за научни изследвания, технологично развитие и демонстрации, извършена от Съвместния изследователски център, SEC(2008)3015

⁵ COM(2008) 533 - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0533:FIN:EN:PDF>

през септември 2008 г. Тя предложи тези препоръки да станат предмет на широка дискусия относно европейската политика на иновации в областта на ИКТ⁶.

2. ВЪВЕДЕНИЕ

Основните цели на 6-тата Рамкова програма за научни изследвания (2002—2006 г.) и нейните специални програми бяха да се интегрира, укрепи и структурира Европейското научноизследователско пространство. С бюджет от 19,235 милиарда EUR тези научноизследователски програми се явяват едни от най-широкообхватните в света и тяхната оценка изисква значителни усилия.

Комисията получи неотдавна доклада на експертната група, който наложи нови стандарти по отношение на обхвата и качеството на използваните данни и постигнатото ниво на детайлност.

Констатациите, заключенията, препоръките и концепцията за бъдещето на рамковите програми, представени в този доклад, дават ценен принос към разработването на бъдещата политика и последващата ѝ оценка, по-специално междинната оценка на РП7 и разработването на РП8, което трябва да започне през 2014 г.

Целта на настоящото съобщение е да даде открит и ясен отговор на въпросите, повдигнати в последващата оценка, като посочи какви действия възнамерява да предприеме или е предприела вече Комисията, за да реши конкретните проблеми, но също и да подложи на дискусия проблемите, за които липсват очевидни или незабавни решения.

Очевидно е, че някои от въпросите, повдигнати в доклада от оценката, по-специално относно структурата и съдържанието на рамковите програми и финансовите правила, предвид тяхното прилагане няма да могат да бъдат решени от Комисията едностранно, а ще изискват сътрудничеството на широка група от участници, в това число държавите-членки, Съвета и Европейския парламент.

3. ОТГОВОР НА ПРЕПОРЪКИТЕ

1. Преди да предложи планове за РП8 Комисията следва да анализира и документира по-ясно настоящите и бъдещи цели на РП както в обобщен вид, така и на нивото на отделните проекти. Броят на целите, поставени в рамките на РП, следва да бъде съобразен с възможностите на Комисията и другите участници да ги постигнат. Комисията следва да документира и да се погрижи за прозрачност на процеса на консултации при планирането на дадена РП както на обобщено ниво, така и на ниво работна програма.

Комисията приема общата идея на препоръките.

Подготовката и планирането на предложението за РП8 ще бъдат предхождани от обширни, открити и прозрачни консултации със заинтересованите страни. Подобен

---

⁶ COM(2009)116; „Стратегия за НИРД и иновации в ИКТ в Европа: по-високи цели за Европа“ (http://ec.europa.eu/information_society/tl/research/documents/ict-rdi-strategy.pdf)

анализ на обосновката ще бъде представен в оценката на въздействието, придружаваща предложението за РП8.

Осъществяването на ЕНП беше доминиращата цел на политиката на ЕС за НИРД и на РП от 2003 г. насам и това вероятно няма да се промени в бъдеще.

РП ще трябва в нарастваща степен да разчитат на сътрудничеството с държавите-членки, както е предвидено в Люблянския процес⁷ и съвместно договорената Концепция за ЕНП през 2020 г.⁸: създаване на Европейски вътрешен пазар за наука, знание и технология, засилена координация на научноизследователската дейност и политика и по-тясно фокусиране върху програми и политики, за да бъде даден отговор на основните социални предизвикателства в областите на енергетиката, околната среда, климата, здравеопазването, застаряването и устойчивото развитие. В резултат могат да възникнат сложни задачи от рода на намирането на нови пътища за увеличаване на ресурсите чрез партньорства. РП ще се стреми също да подпомогне и укрепи изпълнението на 5-те инициативи на ЕНП, стартирани през 2008 г., по-специално на партньорството на изследователите, стратегията за международно сътрудничество в научните изследвания и подхода на съвместното планиране.

2. *Рамковата програма обаче трябва да бъде нещо повече от обикновено отражение на първоначалните очаквания към нея на конкуриращите се общности от получатели на помощи или заинтересовани страни. Тя има нужда от гъвкавост, за да се развива и променя. РП не следва да се превръща в заместител на политиките за НИРД на държавите-членки или да е насочена към решаването на други местни проблеми, а трябва да бъде по-добре съгласувана с националните научноизследователски усилия, за да бъде укрепено и структурирано ЕНП. Тя следва също съзнателно да избягва монопола. Понастоящем Комисията и РП участват в почти всички европейски споразумения за сътрудничество по НИРД, което създава риск от еднообразие в мисленето и идеите и лишава европейската научноизследователска система от предимствата на многообразието.*

Комисията приема в общи линии препоръката и констатацията за необходимост от по-добро съгласуване и координация между научноизследователските усилия на Общността и на държавите-членки за укрепване и структуриране на ЕНП.

Амбицията за по-добро съгласуване на политическо и програмно ниво е до голяма степен причина за необходимостта от силни и дълготрайни партньорства в ЕНП между Комисията и държавите-членки в рамките на Люблянския процес. На политическо ниво това се постига чрез отворен метод за координация и чрез изпълнението на инициативите на Общността в ЕНП, стартирани през 2008 г.⁹ На програмно ниво, въз

---

⁷ Съветът по конкурентоспособността от 30 май 2008 г. постави началото на Люблянския процес за разширено политическо управление и направляване на ЕНП. В момента съществуват пет партньорства между Комисията и държавите-членки: кариера и мобилност на изследователите; управление на интелектуалната собственост и обмен на знания; съвместно планиране на държавите-членки; общоевропейски научноизследователски структури; международно научно и технологично сътрудничество.

⁸ „Концепция за ЕНП през 2020 г.“ беше приета от Съвета по конкурентоспособността на 2 декември 2008 г.

⁹ http://ec.europa.eu/research/era/specific-era-initiatives_en.html

основа на опита от мрежите на ЕНП и инициативите по член 169, Комисията предлага подход на съвместно планиране.

Действително РП не замества националното финансиране, а трябва да осигури добавена стойност, независимо от размера и обхвата на проекта и използвания инструмент.

Предположението за възникването на монопол на Комисията и на Рамковата програма в европейските научни изследвания не се потвърждава от фактите. Институции и дейности като ЦЕРН, EUREKA, ЕНФ и COST са само някои от общоевропейските и многостранни организации, които понастоящем подкрепят европейската научноизследователска система.

3. Терминът „трета държава“ следва да бъде изоставен, тъй като противоречи на стратегическото мислене. Той следва да бъде заменен от три стратегии: една за сътрудничество с развиващите се страни по РП на ЕО; една за сътрудничество с бързорастящите икономики; и една за сътрудничество с индустриализираните страни извън ЕО. Следва да бъде значително увеличен бюджетът за сътрудничество с основните утвърдени (като САЩ и Япония) и нововъзникващи икономики (в това число Индия, Китай и Бразилия) и да бъдат изготвени съвместни стратегии с тези страни за засилване на мобилността, както и да се обвържат те с партньорства по основните направления на РП, като по този начин се укрепят качеството и предназначението на ЕНП. Дейностите за сътрудничество по РП с развиващите се страни следва да се концентрират върху теми и технологии от значение за развитието, при които европейските учени имат водеща позиция в световен мащаб.

Терминът „трети държави“ обхваща държавите, които не са пълни членове на РП, в това число държави извън ЕО и неасоциирани държави.

Комисията заявява, че макар терминът да има някои недостатъци, той не е пречка пред по-целенасоченото и диференцирано обмисляне на стратегически научноизследователски партньорства с посочените три вида държави¹⁰. Подмяната на термина и добавянето на нова класификация не е в интерес на изясняването или опростяването на материята. Комисията подчертава също необходимостта да се запази фокусът върху върховите постижения в международното сътрудничество по РП, като същевременно се обръща внимание на конкретните научноизследователски нужди, установени от държавите-партньори, и се насърчава подпомагането на изграждането на научноизследователски капацитети, финансирани от други източници.

Комисията е съгласна, че е необходимо да се постави по-ясен акцент върху научноизследователското сътрудничество с „трети държави“, отколкото бе предвиден в последното съобщение относно Стратегическата европейска рамка за международно сътрудничество в областта на науката и технологиите¹¹.

---

¹⁰ В действителност видовете са: „асоциирани държави“; „държави по политиката на добросъседство“ (средиземноморски и източни); и „стратегически държави“, последните с тематичен фокус върху глобални предизвикателства, цели на развитието и др.

¹¹ СОМ (2008) 558, „Стратегическа европейска рамка за международно сътрудничество в областта на науката и технологиите“ стр.7

Комисията подкрепя силно констатацията за необходимостта от повишаване на финансирането за научноизследователски партньорства с развитите държави, като средство за укрепване на връзките с най-добрата световна наука. За постигане на това трябва да бъдат преодолените препятствия от практически характер.

Множество тенденции в РП7 сочат пътя на развитие:

- специалните действия за международно сътрудничество са доказали своята ефективност при подпомагането на сътрудничество по решаването на общи предизвикателства, особено с бързорастящите икономики и развиващите се страни – например съвместно със стратегически партньори като Русия и Индия бяха публикувани координирани покани
- изграждане на стратегически партньорства с държавите-членки, по-специално инициативата „Насърчаване на стратегическото сътрудничество с основни трети държави чрез географско и тематично насочване на работата“ — за целта бе създаден нов Стратегически форум за международно научно и технологично сътрудничество
- взаимно отваряне на програми между ЕС и САЩ напр. в областта на здравеопазването

4. Следва да бъде въведен нов подход на принципа отдолу-нагоре (по примера на NEST в РП6) с цел проверка на посоките на развитие на научните изследвания и търсене на нови пътища за сътрудничество. Подходът следва да е бърз и толерантен към рисковете, като единственият критерий ще е „върховата научна стойност“.

Изследванията на границата на научното познание са застъпени в много по-голяма степен в РП7, а принципът „отдолу-нагоре“, въведен за пръв път при NEST, е ключов принцип на Европейския съвет за научни изследвания (ЕСНИ), който обхваща всички области на науката и технологията, в това число социалните и хуманитарните науки. Поддръжката на ЕСНИ за основни изследователи и индивидуални екипи е промяна в подхода в сравнение със съвместните изследвания, предвидени от NEST.

Тъй като схемите за сътрудничество могат да бъдат ефикасни средства за насърчаване на интердисциплинарните изследвания на границата на научното познание чрез партньорства в рамките на Европа, ролята на научните изследвания в стила на NEST като елемент на всяка една от тематичните приоритетни области на РП7 беше засилена в допълнение към ЕСНИ. В този смисъл трябва да се отбележи инициативата за бъдещи и нововъзникващи технологии (БНТ) в рамките на тематичната приоритетна област ИКТ, която се стреми да насочи ресурси към концептуални и свързани с бъдещите предизвикателства цели с висок потенциал на бъдещо въздействие.

Комисията приема констатацията, че евентуално трябва да се отдели повече внимание за да се гарантира, че комбинацията от инструменти за насърчаване на изследванията на границата на научното познание в индивидуални екипи и партньорства в рамките на Европа ще работи ефективно във всички области на научни изследвания по РП. Възприемането на стила NEST при изследванията на границата на научното познание не следва да се ограничава да цели изследвания в рамките на специфични тематични

цели, а трябва също да обхване научни изследвания от типа „отдолу-нагоре“, както и междудисциплинарни научни изследвания.

5. *Участието на МСП в тематичните приоритетни области е важно и трябва да бъде насърчавано. Но идеята за обща цел от 15 % следва да бъде преразгледана в полза на механизми, които отразяват по-добре съответната динамика на промишлеността.*

Комисията счита, че трябва да бъде насърчено участието на МСП в рамковите програми, включително и в тематичните приоритетни области. Целта от 15 % отразява значението, което законодателите отдават на въпроса, и никога не е била предвидена да бъде самоцел. Регионалните и националните програми и техните партньори често се оказват по-подходящи, предвид характера и нуждите на МСП.

В рамките на много РП са полагани настойчиви усилия, в това число и понастоящем чрез една междуведомствена работна група, да се следи участието на МСП и да се създадат специални разпоредби, които съответстват на техните конкретни нужди. Съществен успех в това отношение е програмата Eurostars — една съвместна програма на EUREKA и РП7 за финансиране на пазарно ориентирани научни изследвания с активното участие на МСП.

Понастоящем се провежда подробно проучване на ползите за МСП от участие в РП, включително специалните мерки на специфичната програма „Капацитети“. Това проучване трябва да доведе също до много по-добро разбиране на характера на научноизследователските дейности на МСП в рамките на РП, в това число на нуждите на високо, средно и ниско технологични МСП, с оглед на структурирането на подпомагането на МСП в бъдещите рамкови програми.

6. *Като отчита, че дейностите по РП, подкрепящи научноизследователската инфраструктура, обслужваща множество области, са доказали своята висока ефективност, експертната група препоръчва да бъде продължен процесът ESFRI, в това число неговите дейности за създаване на пътна карта и прогнозиране.*

Комисията ще продължи да подкрепя дейността на Форума за европейски стратегии за изследователски инфраструктури (ESFRI). ESFRI играе ключова роля при разработването на стратегията, по-специално чрез своята пътна карта за нови европейски научноизследователски инфраструктури (ERI). Това следва да бъде допълнено от разработването на национални пътни карти от държавите-членки и от засилена координация на научноизследователските инфраструктури в глобален мащаб. Последното е съобразено с дейностите на Общността в тази област. Конкретно в РП7 е предвидено ново действие за подпомагане на разработването на следващо поколение европейски научноизследователски инфраструктури (на етапа на подготовка и изграждане), което е обвързано с пътната карта на ESFRI.

Комисията допълва това действие с нова законова рамка за ERI, която ще подпомогне и ускори процеса на вземане на решения.

Комисията потвърждава ефективността на инфраструктурите, обслужващи множество области, като например инфраструктурите на базата на ИКТ. Тя ще продължи да подкрепя сериозно бъдещото развитие в тази насока, като отчита бързата технологична

еволюция на тези инфраструктури, техният глобален мащаб, както и становищата на различни форуми, например eIRG¹².

7. *Трябва да бъдат предприети стъпки за съществено увеличаване на участието на жени изследователки в проекти по РП с помощта на много по-активен подход, като например (повторно) въвеждане на специфични действия за насърчаване на равнопоставеността на половете като условие за финансиране в големите инструменти, след като са спазени критериите за качество. Систематично и постоянно трябва да бъдат изготвяни статистики, да бъдат анализирани и следени данните и да бъдат вземани мерки, ако не се отбелязва напредък по отношение на равнопоставеността.*

Комисията подкрепя констатацията за необходимост от подобряване на баланса между половете сред европейските изследователи. Тя обаче е предпазлива по отношение на препоръчаната от експертната група посока на развитие. РП следва да бъде пример за най-добри практики и да налага стандарти. Но дялът на жените в РП вече е по-висок от общия им дял в националните програми, а целите, които РП може да постигне самостоятелно, са ограничени. Бъдещите мерки следва да се основават на по-добро събиране и анализ на статистически данни за пола на изследователите. Необходимо е принципът отдолу-нагоре да се използва по-често в сътрудничеството с държавите-членки и в други политически области, които имат ефект върху равнопоставеността на половете, като един добър пример в това отношение е Кодексът на най-добри практики за жени в ИКТ¹³, който цели създаването на условия, в сътрудничество с европейския сектор на ИКТ, за привличане и задържане на жени в сектора.

8. *От ключово значение за бъдещата научна и технологична жизнеспособност и конкурентоспособност на Европа е превръщането на научните изследвания в привлекателна професионална алтернатива за младите хора. По-тясното фокусиране на РП върху основните глобални нужди и предизвикателства може да бъде един от пътищата за решаване на този проблем. Други елементи биха били насърчаването на мобилността на млади европейски учени и предоставянето на възможност за обучение и работа в Европа на повече студенти и млади изследователи от развиващи се в научно отношение страни.*

Комисията споделя виждането за необходимостта от привличане на млади хора към кариера в областта на науката и технологиите. Докладът Rocard относно образователната наука¹⁴ показва ясно спадания интерес на младото поколение към научните изследвания и наред с други заключения посочи необходимостта от радикална промяна в моделите за преподаване на наука.

Ще трябва да бъдат намерени решения на нивото на държавите-членки и Общността, които да включват действия в различни политически области и широк спектър от заинтересовани страни.

---

¹² e-Infrastructures Reflection Group (група за обсъждане на електронните инфраструктури): <http://www.e-irg.eu>

¹³ http://ec.europa.eu/information_society/activities/itgirls/doc/code.pdf

¹⁴ http://ec.europa.eu/research/science-society/document_library/pdf_06/report-rocard-on-science-education_en.pdf

РП7 вече засилва своя фокус върху основните глобални нужди и предизвикателства, като един от примерите за това са технологиите за възобновяеми енергийни източници в рамките на стратегическия план за енергийни технологии (SET). Съвместните технологични инициативи, предложеният съвместен програмен подход, а също и изграждането на глобални партньорства в рамките на новата международна стратегия за наука и технология — всички те са фокусирани върху основните глобални нужди и предизвикателства.

Друга област, в която е постигнат напредък, е пазарът за изследователи. Най-новото Европейско партньорство на изследователи е насочено към национални и европейски политически мерки за превръщане на Европа като цяло в по-привлекателно пространство по отношение на изследователската кариера и мобилността. Понататъшната работа за въвеждането в изследователските институции на принципите на Европейската харта на изследователите и на Кодекса на поведение при набирането на изследователи ще подпомогне създаването на привлекателни изследователски професионални перспективи и истинската конкуренция. Комисията очаква също засилване на мерките за повишаване на осведомеността на етапа на средното образование при избора на професията.

Относно насърчаването на млади учени да следват и работят в Европа Комисията посочва постигнатия голям напредък с нови форми от рода на „научната виза“, която осигурява специално разрешение за пребиваване на изследователи от трети държави. В същото време е важно да се избегне възникването на изтичане на мозъци в областта на науката. Целта е да се насърчи действителен обмен, включващ и връщане в третата държава, с цел изграждане на нейните национални институции, като в същото време се създават връзки, способстващи взаимноизгодното дългосрочно сътрудничество.

9. Управлението на РП се нуждае от радикално преустройство, а не от постепенни промени. Комисията следва да потърси външна помощ, за да преразгледа своите процедури, в това число и процедурите за финансов контрол, с оглед на специални цели, включително намаляването на стойностите на показателя „изминало време до сключване на договор“ с 50 % и прехвърляне на договорите от разходна към ценова база, така че да отпадне необходимостта от одит на разходи, с изключение може би само на ограничен брой проекти. При финансирането на научни проекти Комисията следва да продължи с прехода от договорна система към система за предоставяне на финансова помощ.

Комисията осъзнава значението на администрирането и опростяването и по-специално на двата конкретни проблема, подчертани от експертната група. Опростяването е една от основните цели на РП7 и в последния доклад за напредъка на РП7 бяха посочени успехите, например относно Гаранционния фонд за участниците, който даде възможност да се спестят предварителните проверки на финансовата жизнеспособност на мнозинството от участниците; еднократното подаване на правни документи чрез системата за еднозначна регистрация; и новите електронни средства за улесняване на договарянето.

Както се подчертава в доклада за напредъка, възможностите на Комисията за опростяване на процеса са ограничени от дадения законов контекст. Радикалното преустройство, предложено в доклада, може да се основава на външна помощ при преразглеждането на процедурите, но ще изисква също и съвместни действия от страна на законодателя, бюджетния орган и Сметната палата, за да бъде променена общата

законова, финансова и контролна рамка. При това целта трябва да бъде постигането на по-добър баланс между опростяването и намаляването на бюрокрацията от една страна и стабилното финансово управление и отчетността — от друга.

Предвиденото за 2010 г. съобщение на Комисията за опростяването ще даде възможност за дискусия по тези въпроси и за вземане предвид на продължаващия диалог със законодателния орган и Сметната палата съгласно концепцията за допустимия риск от грешки¹⁵.

10. Комисията следва съществено да разшири своята оценъчна култура, за да може да установява и демонстрира въздействието на РП. Понастоящем тенденцията е оценките на РП да се фокусират върху планирането и организацията на последната програма. Според нашето виждане съществуват значителни дефицити при разбирането на въздействието на РП в бъдеще и в един по-широк контекст (в това число върху институции, научни дисциплини и технологии, промишленост, обществото като цяло, политиката). Макар че налаганият от вътрешните разпоредби на Комисията, фокусиран върху програмите стил на оценка е важен, е трудно да се изгради разбиране за начина на работа на РП и да бъде той подобрен без да бъдат взети под внимание тези други аспекти.

Комисията признава необходимостта от допълнителни изследвания на дългосрочните и структурните въздействия на РП (върху институции, промишленост, държави-членки и т.н.) и вече е предприела стъпки за извършването на такава дейност.

Силната подкрепа на държавите-членки при разбирането на дългосрочното въздействие е от съществено значение. Най-новите изследвания на въздействието, представени на конференцията на групата EUFORDIA¹⁶, демонстрираха своевременно какво може да бъде постигнато с такива ad hoc инициативи, които ще продължат да получават силната подкрепа на Комисията.

4. ПЕРСПЕКТИВИ

Този отговор на оценката на РП6 е част от поетото от Комисията задължение, подновено и потвърдено, да изготвя доклади за изпълнението, напредъка и постиженията на рамковите програми.

Наред с текущата работа, последователността от доклади и оценки включва публикувания неотдавна мониторингов доклад¹⁷ за РП7, доклада за напредъка по РП7 и междинната оценка на РП7 през 2010 г.

Докладът от последващата оценка на РП6 и отговорът на Комисията, както и специалните доклади за преките дейности на СИЦ и научните изследвания в областта на технологиите за информационно общество ще бъдат ключовите елементи, на които ще се опре междинната оценка на РП7. Това ще допринесе не само за осигуряването на

---

¹⁵ Съгласно Съобщение СОМ(2008)866 от 16.12.2008 г., „Към общо разбиране на концепцията за допустим риск от грешки“.

¹⁶ Европейски форум за оценка на въздействието на научните изследвания и развойната дейност

¹⁷ http://ec.europa.eu/research/reports/2009/pdf/first_fp7_monitoring_en.pdf

по-добра приемственост и по-дълбоко разбиране на изследваните проблеми, но също и до по-здрава връзка между оценката и процесите на определяне на политика и вземане на решения. В крайна сметка това ще спомогне за адаптирането на настоящата рамкова програма и на процеса на изготвяне на рамкови програми, и ще засили техния принос към изграждането на Европейското научноизследователско пространство: европейски вътрешен пазар за наука, знание и технология, който повишава качеството на научните и технологични постижения чрез конкуренция и в същото време предлага възможности за координиране на научноизследователска дейност, програми и политики в Европа, за да бъдат намерени по-ефективни и ефикасни решения на основните социални предизвикателства.

Приложение

Независима оценка на преките дейности на Съвместния изследователски център (СИЦ) по РП6

В последващата оценка на СИЦ в РП6, изготвена от група под председателството на сър David King, се разглеждат всички преки дейности по рамковата програма и се докладва за резултатите в специалните програми на СИЦ. Тя дава на Комисията и на СИЦ препоръки за непрекъснато подобряване на тяхната основана на науката политическа подкрепа.

Вместо да оценява работата на всеки от седемте института на СИЦ, групата наблегна на един интегриран подход към СИЦ и направи оценка на организацията като цяло, фокусирайки се върху областите на нейните основни компетенции в съответствие със структурата на многогодишната работна програма за РП6. Въз основа на посещения на място и успоредното проучване на базовия материал, предоставен от СИЦ, бяха оценени постиженията в различните тематични области. Групата отдели специално внимание на качеството на научноизследователските дейности, а също и на качеството на изпълнение и управление и на постигането на поставените цели. Освен това тя използва доказателства от проведените от външна организация прегледи на потребителското мнение за СИЦ.

Общата оценка на работата и постиженията на СИЦ по РП6 е положителна, като се прави изводът, че „СИЦ е постигнал съществена промяна през последните 10 години, консолидирайки позицията си на незаменим източник на познание и опит в подкрепа на политическата програма на ЕС“. Предоставената от него научна и политическа подкрепа е оценена като „добра, много добра и понякога отлична“. Групата установи продължаващо подобряване по отношение на ориентацията на СИЦ към потребителите от приемането на новата мисия на СИЦ през 1998 г. в рамките на РП5 и през периода на РП6. Групата одобрява стратегическата рамка на СИЦ: убедителни цели и задачи, декларирани ценности и редовна вътрешна оценка. За да завърши стратегическата рамка и да издигне организацията на по-високо ниво при обслужването на потребителя на политиката, групата подчертава необходимостта СИЦ да създаде дългосрочна концепция и широкообхватна корпоративна стратегия. Групата е на мнение, че в такъв подобрен режим на работа СИЦ разполага с подходяща база от знания и умения, за да се намесва активно в съответните политически процеси.

Положителната оценка на изпълнението на преките дейности на СИЦ по РП6 по отношение на ориентацията към потребителите, тяхното качество и тяхното въздействие, намира добър прием. Комисията приветства констатациите и високото ниво на анализа в доклада, както и направлението на препоръките. Тя потвърждава ролята на управителния съвет в дискусиите по резултатите от първия етап и е удовлетворена от положителните реакции от страна на научната общност¹⁸, които подпомагат по-нататъшното заздравяване на позицията на СИЦ като вътрешен доставчик на научна подкрепа и препоръки за Комисията.

---

¹⁸ „Dismal no more: Europe's Joint Research Centre should be empowered to stimulate other EU institutions“. Източник: *Nature* 457, стр. 357-358 (22 януари 2009 г.)

Като приема изцяло препоръките на доклада, Комисията се ангажира да изработи своевременно преди извършването на междинната оценка на РП7 една широкообхватна корпоративна стратегия за СИЦ. Крайната цел е оптималната експлоатация на базата от знания на СИЦ в подкрепа на политиките на ЕС, както и една ясна роля на СИЦ в дискусиите по въпроси на науката, научната политика и научните изследвания в рамковите програми на ЕО и Евратом. Това ще доведе също и до по-нататъшна интеграция и координация между институтите в рамките на СИЦ.

В рамките на РП7 СИЦ започна да прилага по-активен подход при подкрепата на политиката чрез публикуването на референтните доклади на СИЦ. В духа на препоръките, тези доклади на СИЦ подхранват дискусиите по важни въпроси от общ интерес както за европейските политици, така и за гражданите. С оглед на събраните знания и опит и на своите тесни контакти с научната общност, СИЦ е в изгодна позиция да открива своевременно зараждащи се проблеми. Поради това Комисията подкрепя СИЦ при изпълнението на неговите задачи, като изработва корпоративна стратегия, насочена също към развиване на желания по-активен подход в подкрепа на процеса на формиране на политиката.